Uke 13

29. mars: Hans Nielsen Hauge

Norsk vekkelsespredikant (1771 – 1824)

Hans Nielsen Hauge var født den 3. april i 1771 på morens slektsgård, Hauge i Rolvsøy i Tune. Den 5.april i 1796 fikk han et åndelig gjennombrudd og kall mens han pløyde åkeren og nynnet på andre verset av salmen "Jesus din søte forening å smake".
Nå begynte han med forkynnervirksomhet over nesten hele landet. Han vandret til fots, slik som mange av de kjente keltiske helgener hadde gjort 1000 år tidligere. Hauge la vekt på at troen skulle vise seg i et liv i gode gjerninger. Han oppmuntret folk til å ta åndelig ansvar. Hauge tok i 1801 handelsborgerskap i Bergen. Dette gav ham en tryggere rettslig stilling i forhold til løsgjengerloven. Samtidig så han på ærlig økonomisk virksomhet som noe som fremmet Guds ære og virket til gagn for nesten. Han appellerte til sosial reisning og driftig økonomisk aktivitet der kristne burde gå foran med et godt eksempel. Hauge selv grunnla blant annet Eiker papirmølle.
Hauge gav ut en rekke skrifter. For ham var det trykte ordet et misjonsmiddel.
Det å forkynne uten offentlig godkjennelse var i strid med dansk-norsk lov (konventikkel-plakaten). Hauge satt derfor flere ganger i fengsel, bl.a. jul og nyttår 1799 hvor han skrev salmen "Jeg er hos Gud i nåde". Den 24. oktober i 1804 ble han etter påtrykk fra biskopen i Christiansand fengslet og satt under tiltale. Fram til 1809 satt han i hardt fengsel hvor hans helse fikk en alvorlig knekk. Senere fikk han lettere arrest fram til 1811. I den endelige dommen i 1814 ble han ilagt en pengebot. Da hadde han overtatt gården Bakke i Aker hvor han drev et dyktig gårdsbruk. Hauge giftet seg med sin husholderske på Bakke gård, og de fikk sønnen Andreas i 1815, men hans kone døde i barselseng. Han giftet seg på nytt med Ingeborg Olsdatter og flyttet til gården Bredtvedt i Østre Aker.
Etter fengselstiden nøt Hauge respekt i alle kirkelige kretser, og både prester og lekfolk samlet seg til åndelige samtaler i hans hjem. Han døde den 29. mars i 1824.

Bønn: Styrk du meg kraftig i sjelen her inne, at jeg kan kjenne hva Ånden formår!
Styr du min tunge og tankene mine, led meg og lokk meg så svak som jeg går!
(J.L.C. Allendorf, oversatt av P.J. Hygom, i Norsk Salmebok 641,2)

Bibeltekster: Sal 32 Fil 3,17-21 Matt 8,18-27

Jeg er hos Gud i nåde, hva skader verden meg
om den en stund får råde og stenger meg min vei!
Vil den mitt legem binde i fengslets mørke skjul,
skal ånden seier vinne og holde glad sin jul.
(H.N. Hauge, omarbeidet av G. Jensen, i Norsk Salmebok 77,1)

Andre merkedager: